

Oikeustapauskokoelma

Asia C-348/15

Stadt Wiener Neustadt
vastaan
Niederösterreichische Landesregierung

(Verwaltungsgerichtshofin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö – Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi –
Direktiivi 85/337/ETY – Direktiivi 2011/92/EU – Soveltamisala – Käsite ”erityinen kansallisen
lainsäädännön alaan kuuluva säädös” – Ympäristövaikutusten arvioinnin puuttuminen –
Lopullinen lupa – Ympäristövaikutusten arvioinnin puuttumisen jälkikäteinen legalisointi
lainsäädännöllä – Yhteistyön periaate – SEU 4 artikla

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (ensimmäinen jaosto) 17.11.2016

1. *Ympäristö – Tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi – Direktiivi 85/337 –
Soveltamisala – Edellytykset hankkeen, josta päätetään kansalliseen lainsäädäntöön kuuluvalla
säädöksellä, jäämiselle kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle – Asian arvioimisen
kuuluminen kansalliselle tuomioistuimelle*

*(Neuvoston direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11,
1 artiklan 2 kohta ja 5 artikla)*

2. *Ympäristö – Tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi – Direktiivi 85/337 –
Kansallista lainsäädäntöä, jossa rinnastetaan jälkikäteisen legalisoinnin vaikutukset rakennustyön
toteuttamista edeltävän yhdyskuntasuunnitteluluvan vaikutuksiin, ei voida hyväksyä*

*(Neuvoston direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11,
2 artiklan 1 kohta)*

3. *Euroopan unionin oikeus – Välitön oikeusvaikutus – Kansalliset menettelysäännöt –
Soveltamisedellytykset – Vastaavuusperiaatteen ja tehokkuusperiaatteen noudattaminen –
Unionin oikeudessa ei säädetä lupia, jotka on myönnetty noudattamatta ympäristövaikutusten
ennakkoarviointia koskevaa velvollisuutta, koskevien oikeussuojakeinojen käyttämisen
määräajoista – Sen hyväksyttävyyys, että kyseinen jäsenvaltio säätää kohtuullisesta määräajasta
oikeussuojakeinojen käyttämiselle*

*(Neuvoston direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11,
2 artiklan 1 kohta)*

4. *Ympäristö — Tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi — Direktiivi 85/337 — Soveltamisala — Hankkeen, josta on päätetty ympäristövaikutusten arviointia koskevaa velvollisuutta noudattamatta tehdyllä päätöksellä mutta jonka katsotaan silti olevan kansallisen oikeuden mukainen, kuuluminen kyseisen direktiivin soveltamisalaan — Kansallista lainsäädäntöä, jossa säädetään lupapäätöksen jälkikäteisestä legalisoinnista, ei voida hyväksyä*

(Neuvoston direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, 1 artiklan 5 kohta)

5. *Ympäristö — Tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi — Direktiivi 85/337 — Toimivaltaisten viranomaisten velvollisuus arvioida ympäristövaikutukset ennen luvan myöntämistä — Ympäristövaikutusten arvioimatta jättäminen — Viranomaisten velvollisuus korjata puute — Ulottuvuus — Kansallista lainsäädäntöä, jossa estetään korjaamista koskevan kanteen nostaminen, vaikka kansallisessa oikeudessa säädetty määräaika ei olisi umpeutunut, ei voida hyväksyä*

(SEU 4 artiklan 3 kohta; neuvoston direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, 2 artiklan 1 kohta)

1. Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, 1 artiklan 5 kohdassa asetetaan kaksi edellytystä hankkeen jättämiselle kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Ensimmäisen mukaan hankkeesta on pitänyt säätää yksityiskohtaisesti erityisellä säädöksellä. Toisen mukaan lainsäätämismenettelyssä on pitänyt päästä direktiivin tavoitteisiin tietojen antamisen tavoite mukaan lukien.

Ensimmäinen edellytys merkitsee, että säädöksellä on oltava samat ominaispiirteet kuin direktiivin 85/337 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla luvalla. Sillä on erityisesti annettava hankkeen toteuttajalle oikeus hankkeen toteuttamiseen ja sen on luvan tavoin sisällettävä kaikki ympäristövaikutusten arvioinnissa merkitykselliset hanketta koskevat, lainsäätäjän huomioon ottamat seikat. Säädöksestä on näin ollen käytävä ilmi, että direktiivin 85/337 tavoitteet on saavutettu asianomaisen hankkeen osalta. Näin ei ole, jos säädöksessä ei ole hankkeen ympäristövaikutusten arvioimisen kannalta välttämättömiä seikkoja.

Toinen edellytys merkitsee sitä, että direktiivin 85/337 tavoitteet saavutetaan lainsäädäntömenettelyn avulla. Tästä seuraa, että lainsäätäjällä on oltava hankkeesta säätämisen yhteydessä käytössään riittävät tiedot. Tässä yhteydessä on todettava, että hankkeen toteuttajan toimittamissa tiedoissa on oltava hankkeesta ainakin kuvaus, joka sisältää tiedot hankkeen sijainnista, suunnitelmasta ja laajuudesta, kuvaus merkittävien haitallisten vaikutusten välttämiseksi, vähentämiseksi ja jos mahdollista parantamiseksi suoritetuista toimenpiteistä sekä tarvittavat tiedot hankkeen pääasiallisten, todennäköisten ympäristövaikutusten yksilöimiseksi ja arvioimiseksi.

Kansallisen tuomioistuimen tehtäviin kuuluu tutkia kyseisten edellytysten noudattaminen siten, että huomioon otetaan annetun säädöksen sisältö ja koko lainsäädäntömenettely, joka on johtanut säädöksen antamiseen, ja erityisesti valmisteluasiakirjat ja parlamentissa käydyt keskustelut.

(ks. 26–31 kohta)

2. Ks. tuomion teksti.

(ks. 36 ja 37 kohta)

3. Ks. tuomion teksti.

(ks. 40–42 kohta)

4. Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, 1 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, ettei hanke, jota tarkoitetaan säännöksessä, jonka nojalla hankkeen, jota koskevan päätöksen, jonka osalta kumoamisvaatimuksen esittämiselle varattu määräaika on umpeutunut, tekemisen yhteydessä ei noudatettu ympäristövaikutusten arviointia koskevaa velvollisuutta, on katsottava saaneen lainmukainen lupa, jää kyseisen säännöksen perusteella direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Unionin oikeus on esteenä tällaiselle säännökselle, jos sillä säädetään, että tällaista hanketta koskeva etukäteinen ympäristövaikutusten arviointi on katsottava toteutetun.

Kyseisen direktiivin kanssa ei nimittäin olisi sopusoinnussa sellainen kansallinen säännös, josta seuraisi se, että hankkeiden, joita koskevaan lupaan ei voida enää hakea muutosta kansallisessa lainsäädännössä oikeussuojakeinojen käyttämiselle säädetyn määräajan umpeutumisen vuoksi, katsottaisiin yksinkertaisesti saaneen ympäristövaikutusten arviointia koskevan velvollisuuden osalta laillisesti luvan. Tässä yhteydessä on mainittava, että direktiivi 85/337 on jo sellaisenaan esteenä tällaiselle säännökselle senkin vuoksi, että tällaisen säännöksen oikeudellisena vaikutuksena on toimivaltaisten viranomaisten vapautuminen velvollisuudesta ottaa huomioon se, että kyseisessä direktiivissä tarkoitettu hanke on toteutettu ilman ympäristövaikutusten arviointia, ja valvoa, että tällainen arviointi suoritetaan, kun kyseiseen hankkeeseen liittyvät työt tai fyysinen kajoaminen edellyttävät myöhempää lupaa.

(ks. 43, 44 ja 49 kohta sekä tuomiolauselman)

5. Jäsenvaltioiden on korjattava kaikki ne vahingot, jotka ovat aiheutuneet siitä, ettei ympäristövaikutuksia ole arvioitu. Tätä varten toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat velvollisia ryhtymään kaikkiin yleis- tai erityistoimenpiteisiin tällaisen laiminlyönnin korjaamiseksi.

Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että vaikka tällaisen korjaamista koskevan kanteen edellytykset – erityisesti siihen, onko kaikenlaista lainvastaisuutta pidettävä virheenä, ja syy-yhteyden toteamiseen liittyvät edellytykset – perustuvat unionin oikeuden säännösten puuttuessa kansalliseen oikeuteen ja vaikka tällainen kanne voi olla sidottu tiettyyn määräaikaan, kunhan vastaavuus- ja tehokkuusperiaatetta noudatetaan, tällainen kanne on tehokkuusperiaatteen vuoksi voitava nostaa kohtuullisin edellytyksin. Edellä esitetystä seuraa, että jos kansallisella säännöksellä estetään tietyn määräajan umpeuduttua kaikenlaiset tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ympäristövaikutusten arviointia koskevan velvollisuuden laiminlyönnin korjaamista koskevat kanteet siitä huolimatta, ettei määräaika, johon korjaamista koskevan kanteen nostaminen on kansallisen oikeuden mukaan sidottu, ole umpeutunut, se on tästä syystä unionin oikeuden vastainen.

(ks. 45–48 kohta)